

Inspirationsmateriale til undervisning

Medvirken til pleje af borger med KOL

40121

Udviklet af:

Anne Rasmussen
SOSU-skolen - Nykøbing Falster
Fejøgade 1, 3. sal
4800 Nykøbing Falster
Tlf.: 54853800

Ole Hatting
SOSU-skolen - Nykøbing Falster
Fejøgade 1, 3. sal
4800 Nykøbing Falster
Tlf.: 54853800

Medvirken til pleje af borger med KOL

Inspirationsmateriale til undervisning

1. Uddannelsesmålets sammenhæng til FKB/TAK

Uddannelsen hører til den fælles kompetencebeskrivelse:

2692 Omsorg, sygepleje og pædagogisk arbejde

Har tilknytning til den tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetence: Omsorgs- og sygeplejefagligt arbejde.

Kompetencebeskrivelserne kan ses på www.epos-amu.dk.

Arbejdsfunktioner

For social- og sundhedshjælpere og andre medarbejdere med lignende jobfunktioner i primærsektoren drejer arbejdet sig om selvstændigt at kunne indgå i plejearbejdet hos borgere med lungelidelsen KOL, der er velbehandlet. I det arbejde skal medarbejderne inddrage deres viden om elementære sygeplejeopgaver og sygdommen i forhold til forebyggelse. De skal kunne redegøre for symptomerne og vidererapportere dem til samarbejdspartnere. Samtidig skal de kunne samarbejde tværfagligt, herunder også med borgerens familie, i forbindelse med rehabiliteringsforløb. Desuden skal medarbejderne kunne dokumentere deres handlinger og observationer.

Deltagerforudsætninger

Social- og sundhedshjælpere og andre medarbejdere med lignende jobfunktioner, der i det daglige arbejde har erfaringer med pleje af borgere med lungelidelsen KOL. Det vil typisk være deltagere, der arbejder i den primære sundhedssektor. Deltagerne skal være indstillet på inddragelse af selvevaluering på en omsorgsfuld måde som en del af kompetenceudviklingen samt aktivt arbejde for, at udbyttet bliver en samarbejdsoplevelse til brug i det tværfaglige arbejde efter uddannelsen.

Struktur

Ud over praksiserfaring kan det være relevant at have gennemført eller kombinere med følgende AMU-uddannelser for at forstå mere omkring den ofte komplicerede sammenhæng, der er i en KOL-ramt borgers liv:

44331 Medvirken ved lægemiddelbrug i omsorgsarbejdet

44009 Pleje af patient med kronisk medicinsk sygdom

44782 Omsorg og etik i arbejdet med alvorligt syge i eget hjem

40125 Rehabilitering som arbejdsform

2. Ideer til tilrettelæggelse

Kurset foreslås opdelt i 3 + 2 dage omkring 5 temaer med indtænkt logisk og pædagogisk rækkefølge for at bygge op til fokus på tværfaglig forebyggende indsats omkring KOL.

Kurset kan indledes med, at deltagerne afklarer deres nuværende kompetencer samt forventninger til uddannelsen. Kurset kan afrundes med en diskussion af, hvordan deltagerne kan implementere den nye viden i det daglige arbejde.

Temaer

Tema 1: Sygdommen KOL

Hensigten med temaet er, at deltageren kender den korrekte definition af sygdommen og kan genkende den og dermed afgrænse den fra andre lignende sygdomme i luftvejene.

Anatomi og fysiologi i forhold til kredsløb og luftveje

Herunder er det relevant at berøre:

- funktionerne og observationerne i det normale kredsløb og luftvejssystem
- værdien af samarbejdet imellem de to systemer i kroppen

Symptomlære i forhold til KOL

Herunder er det relevant at berøre:

- hvordan livsstil påvirker den normale organfunktion i kredsløb og luftvejssystem
- hvilke synlige symptomer KOL giver fysisk, psykisk og socialt
- hvilke sygdomme der kan forveksles med KOL
- behandlingen af sygdommen KOL, og de arbejdsopgaver det giver inden for deltagerens kompetencer.

Tema 2: Kommunikation omkring KOL

Hensigten med temaet er, at deltagerne får repeteret og videreudviklet viden om kommunikation, roller og deres betydning i samarbejdet omkring en borger med KOL. Desuden at deltagerne foreslås at arbejde med kommunikationsøvelser, ud fra egne hverdagsoplevelser omkring KOL, for at videreudvikle handlekompetencer. Herefter vil der være større muligheder for at skabe tillidsfuld dialog og forebyggende samarbejde med borgere med KOL.

Medvirken til pleje af borger med KOL

Inspirationsmateriale til undervisning

Kommunikation

Herunder er det relevant at berøre:

- teorien bag kommunikation
- sansernes betydning

Begrebet systemisk tænkning/helhedssyn

Herunder er det relevant at berøre:

- borgerens livshistorie og dens værdier/kulturforskelle
- refleksion over betydningen af egen kommunikation
- roller, magt og selvindsigt i et tværfagligt samarbejde

Tema 3: Dokumentation omkring KOL

Hensigten med temaet er, at deltagerne bliver inspireret til brug af diverse former for dokumentation som redskaber til kommunikation tværfagligt for at skabe et tillidsfuldt og vidensbaseret tværfagligt samarbejde med såvel borgere som kollegaer.

Dokumentation

Herunder er det relevant at berøre:

- teorier og egne erfaringer med forskellige kommunikationsredskaber til dokumentation.
- lovstof i forhold til dokumentation.
- visitationsredskaber (f.eks. ”Fælles Sprog 2” fra Kommunernes Landsforening) og samspillet med arbejdsopgaver i forhold til kroniske sygdomme.
- værdien af dokumentation i forhold til forebyggelse og faglig udvikling

Tema 4: Rehabilitering i forbindelse med KOL

Hensigten med temaet er, at kursisten bliver bekendt med måder at arbejde rehabiliterende på tværfagligt omkring en borger med KOL og dennes familie.

Metoder/måder der understøtter en rehabiliteringsindsats

Herunder er det relevant at berøre:

- hvad står rehabilitering for?
- hvilke opgaver ligger der i rehabilitering i KOL og - kommunalreformens betydning i ansvarsplacering af rehabilitering
- kompetenceafklaring i forhold til rehabiliteringsopgaver - kommunikations betydning i rehabilitering.

Mestring

Herunder er det relevant at berøre:

- hvad står begrebet mestring for?
- hvilken betydning har det for en borger med KOL og dennes familie?

Medvirken til pleje af borger med KOL

Inspirationsmateriale til undervisning

- hvilke professionelle udfordringer er der for deltageren i arbejdet med mestring og rehabilitering i et samspil, ud fra borgerens verden?

Tema 5: Forebyggelse af forværring af sygdommen KOL - hvordan?

Hensigten med temaet kan være, at deltagerne får mulighed for at omsætte deres kursusviden til hverdagsbrug og reflektere over egen praksis og livskvalitet.

Hvorfor er den tværfaglige indsats vigtig?

Herunder er det relevant at berøre:

- samfundsøkonomi og hvilke samfundslag rammes mest af KOL?
- livskvalitetsbegrebet

Hvornår virker forebyggelse?

Herunder er det relevant at berøre:

- kampagner – hvornår virker de? Hvornår virker de ikke?
- hvordan kan deltagerne understøtte borgeren i forebyggelse af forværring af KOL?
- evt. igen inddrage betydningen af at kende borgerens livshistorie.

Hvad er vigtigt at dokumentere?

Herunder er det relevant at berøre:

- Borgeren, dennes familie og tillid til og forståelse af professionel indsats
- Forslag til anvendelse af kursusindhold hjemme på jobbet, i forhold til kompetence og hvordan fokus fastholdes på løbende evaluering og videreudvikling af det tværfaglige arbejde omkring KOL

3. Opgaver og undervisningsmaterialer

Ressourcer

- Guidning til videnssøgning på internettet om KOL.

Øvelser

Tema 1: Sygdommen KOL

Deltagerne laver fysiske øvelser med klemme på næsen og sugerør i munden for at kropsopleve en KOL-ramts hverdag.

Medvirken til pleje af borger med KOL

Inspirationsmateriale til undervisning

Tema 2: Kommunikation omkring KOL

”Fortæl en borgers livshistorie”: Opgavens formål er, at deltageren bliver mere bevidst om værdien af indsigt i borgeren som menneske for at kunne arbejde forebyggende og vejledende på dennes præmisser.

Tema 5: Forebyggelse af forværring af sygdommen KOL - hvordan?

- Afprøvning af lejringer
- Øve rengøringsopgaver i forhold til behandlingsudstyr til medicin/iltapparat
- Cases kan bruges til, at deltagerne øver sig i at planlægge deres arbejdsopgaver i forhold til borgeren med KOL

4. Litteraturliste mv.

- 1): ”Hvordan taler man om livsstil?” – en bog om sundhedsadfærd og motiverende samtale, Peter Dalum, Torsten F. Sonne, Tobaksskaderådet 2000.
- 2): ”Følelser og mestring hos en patient med KOL”, Rigmor Andenæs, s. 654-668, Klinisk sygepleje, praksis og udvikling. Bind 2, 1. udgave, 1. oplag. 2000, Akademisk forlag.
- 3): ”Lungesygdomme”, Jim Thuesen Pedersen, 2002, Basisbog 3. udgave, 1. oplag, Munksgård, Danmark.
- 4): Sundhedsstyrelsens hjemmeside: www.sst.dk – her kan hentes diverse relevante pjecer om KOL.
- 5): www.lungeforeningen.dk – her er der også adskillige letlæste vejledninger i forhold til KOL.
- 6): Fælles Sprog 2 – dokumentation af afgørelser på det kommunale ældre- og handicapområde, 1. udgave, juli 2004, Mette Vinther Poulsen, udgivet af Kommunernes Landsforening.